

1. Seria „Porady dla biznesu”

Software Asset Management

Legalne oprogramowanie, zmniejszenie ryzyka, zwiększenie oszczędności

Wstęp

Istnieje wiele typów licencji na oprogramowanie dla użytkowników indywidualnych i firm – od prostej licencji typu „kliknij, aby zaakceptować”, po negocjowane porozumienia licencyjne dla dużych organizacji o specyficznych potrzebach.

Znajomość różnych typów licencji może mieć poważny wpływ na decyzje biznesowe. Pełna wiedza o posiadanych zasobach informatycznych pozwala skuteczniej je wykorzystać do zwiększenia produktywności i wydajności przedsiębiorstwa.

W ciągu ostatnich 30 lat innowacje technologiczne i oprogramowanie komputerowe wpłynęły na wszelkie aspekty naszego życia. Używając licencjonowanego oprogramowania, przyczyniamy się do umożliwienia tysiącom informatykom tworzenia wysokiej jakości nowatorskich rozwiązań, które następnie pozwalają niezliczonej rzeszy ludzi i firm na całym świecie osiągać przełomowe rezultaty.

BSA reprezentuje i chroni własność intelektualną największych na świecie producentów oprogramowania komercyjnego. Własność ta powstała dzięki nowatorskim pomysłom, twórczej pracy zespołowej i wielu godzinom poświęconym przez firmy na udoskonalanie oprogramowania.

BSA dba również o to, aby firmy produkujące oprogramowanie mogły uzyskać należne im wynagrodzenie inwestycji w badania i rozwój, dzięki którym możliwe było opracowanie najpopularniejszych na rynku produktów.

Wiele firm i pracowników przymyka oko lub nawet ignoruje temat licencjonowania oprogramowania ponieważ nie docenia jego znaczenia. Wielu może uważać, że jest to, po prostu, odpowiedzialność szefa działu IT lub działu zakupów. Nawet jeśli zwykle tak jest, to nie zmienia to faktu, że każdy pracownik powinien szanować prawa producenta oprogramowania, podobnie jak w sytuacji kiedy spodziewamy się zapłaty od klienta za wykonaną pracę.

Dlaczego wdrożenie efektywnego systemu zarządzania oprogramowaniem (SAM) jest trafną decyzją biznesową? Procedury SAM chronią oprogramowanie, z którego korzystają pracownicy firmy i pomagają zidentyfikować posiadane zasoby, dokładnie określić gdzie oprogramowanie jest zainstalowane i zweryfikować czy liczba licencji pokrywa się z liczbą kopii oprogramowania: czy licencji jest zbyt mało (ang. underlicensing) czy zbyt wiele (ang. overlicensing).

Efektywne procedury SAM pozwalają osiągnąć maksymalne oszczędności i podejmować decyzje biznesowe na podstawie rzetelnych informacji.

Oprócz wspomnianych wyżej powodów biznesowych, istnieją także ważne powody prawne, aby przestrzegać warunków licencji na używane oprogramowanie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Brak poszanowania praw autorskich może spowodować roszczenia z tytułu ich naruszenia, co może wiązać się z konsekwencjami finansowymi.

Niniejszy przewodnik ma na celu pomóc w zrozumieniu podstawowych zasad licencjonowania oprogramowania oraz sprawowania kontroli nad zasobami informatycznymi. Jesteśmy dumni z roli, jaką członkowie naszej organizacji odegrali w rozwoju produktywności i ułatwiania codziennego życia. Z niecierpliwością czekamy co jeszcze dobrego przyniesie ta dynamicznie rozwijająca się branża.

By pomóc nam lepiej sprostać Państwa potrzebom, prosimy o upewnienie się czy pracownicy firmy rozumieją znaczenie licencjonowania oprogramowania, a jednocześnie o podjęcie kroków koniecznych do zapewnienia zarządzania zasobami informatycznymi w sposób pozwalający na jak najbardziej efektywne korzystanie z nich.

Więcej informacji na stronie www.bsa.org

Z poważaniem,

Robert Holleyman
President and CEO
Business Software Alliance

Dlaczego licencje są ważne?

Wiele firm i osób prywatnych na całym świecie przywiązuje wagę do przestrzegania warunków licencji. Dlaczego więc ponad jedna trzecia oprogramowania używanego w biznesie jest nielegalna?

Nie znaczy to, że osoby prywatne czy firmy celowo łamią prawo, jakkolwiek bez względu na intencje, narażają się na poważne konsekwencje prawne i finansowe, jak również na ryzyko operacyjne i zagrożenia bezpieczeństwa informatycznego.

Z drugiej strony, korzystanie z legalnego oprogramowania przynosi znaczące i prawdopodobnie często nieznane korzyści.

Firmy, które ustanowiły efektywną politykę licencjonowania oprogramowania i wdrożyły odpowiednie procedury dostrzegają liczne korzyści z tego płynące. Po pierwsze, chronią swoje środowisko pracy przed powszechnymi dziś zagrożeniami bezpieczeństwa informatycznego. Po drugie, są uprawnieni do uzyskania aktualizacji oprogramowania i wsparcia technicznego. Po trzecie, redukują koszty operacyjne firmy – zarówno koszty zakupu licencji, jak i koszty zarządzania. Warto wiedzieć, że te korzyści odnoszą nie tylko duże przedsiębiorstwa. Skuteczny system zarządzania licencjami (SAM) jest także równie ważny dla małych i średniej wielkości firm.

Co to jest SAM?

System zarządzania oprogramowaniem SAM chroni firmę przed zagrożeniami związanymi z używaniem nielegalnego oprogramowania i pozwala się zorientować gdzie jest zainstalowane jakie oprogramowanie, a także czy nie ma uchybień licencyjnych. System SAM jest w dzisiejszych czasach nieodzowny dla każdej firmy.

Licencje na oprogramowanie: podstawowe fakty

Co to jest licencja na oprogramowanie?

Oprogramowanie jest wynikiem pracy twórczej i podobnie jak książki, utwory muzyczne czy filmy, jest chronione prawem autorskim. Licencja na oprogramowanie to zezwolenie producenta na zainstalowanie i korzystanie z programu komputerowego.

W licencji określone są warunki legalnego korzystania z programu, włącznie z zakresem uprawnień i ewentualnymi ograniczeniami związanymi z przeznaczeniem oprogramowania, miejscem w którym jest ono używane oraz sprzętem komputerowym, na którym jest zainstalowane. W licencji zazwyczaj podana jest definicja produktu, akceptacja zasad korzystania z niego oraz warunki gwarancji. Bardziej szczegółowe umowy mogą także określać terminy wdrożenia, klauzule poufności i warunki płatności.

Zwykle licencja daje niewyłączne prawo do korzystania przez określonego użytkownika z jednej kopii programu i zabrania wykonywania dodatkowych kopii, udostępniania programu innym osobom czy instalowania w innych komputerach.

Nieporozumienia wokół licencji na oprogramowanie

Jest wiele nieścisłości co do kwestii „własności” i prawa autorskiego.

Licencjobiorca (użytkownik) oprogramowania komercyjnego nie staje się właścicielem praw autorskich do nabytego oprogramowania. Użytkownik uzyskuje jedynie prawo do korzystania z oprogramowania na zasadach określonych przez właściciela praw autorskich (producenta) w standardowej umowie licencyjnej lub umowie licencyjnej indywidualnie wynegocjowanej z producentem.

Istnieją oczywiście również sytuacje, w których producent wykonuje określone oprogramowanie na specjalne zamówienia i zbywa majątkowe prawa autorskie do takiego oprogramowania na piśmie. W takim przypadku zamawiający może stać się właścicielem majątkowych praw autorskich do oprogramowania.

Inne często spotykane nieporozumienie dotyczy nieograniczonych praw do korzystania z oprogramowania typu freeware. Oprogramowanie tego rodzaju także jest chronione prawem autorskim i należy zawsze zapoznać się z warunkami, na jakich jest ono udostępniane przez producenta.

Dowód zakupu = dowód posiadania licencji...

Firmy często pozbywają się ważnych dokumentów będących dowodem zakupu oprogramowania (np. paragonu) i uzyskania licencji, nie zdając sobie sprawy z ich znaczenia. Niezwykle istotne jest, aby móc wykazać, że firma posiada ważne licencje na wszystkie posiadane programy komputerowe. W przeciwnym razie, trzeba się liczyć z konsekwencjami prawnymi. Dlatego należy na bieżąco uaktualniać inwentaryzację oprogramowania.

W większości krajów, odpowiedzialność za przestrzeganie prawa przez firmę spoczywa na zarządzie lub właścicielu, a nie na pracownikach. W interesie firmy leży więc wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania oprogramowaniem.

Różne rodzaje licencji

Zrozumienie treści licencji na oprogramowanie czasem bywa niełatwe, ale większość z nich zawiera podobne warunki i postanowienia.

Istnieją dwa różne typy licencji: „single user” (dla jednego użytkownika) i „multi-user” (dla wielu użytkowników).

Niekiedy licencje typu „multi-user” zwane są licencjami grupowymi („volume”) ponieważ zezwalają na korzystanie z wielu kopii tej samej aplikacji, jakkolwiek liczba dozwolonych kopii programu jest wyraźnie określona. Przekroczenie tej liczby stanowi naruszenie warunków licencji. Licencje dla pojedynczego użytkownika zezwalają tylko jemu na korzystanie z programu lub na instalację programu tylko na jednym komputerze.

Warto przeczytać uważnie umowę licencyjną, jak również zapytać sprzedawcę lub producenta oprogramowania, żeby dokładnie dowiedzieć się na jakich zasadach wolno korzystać z oprogramowania.

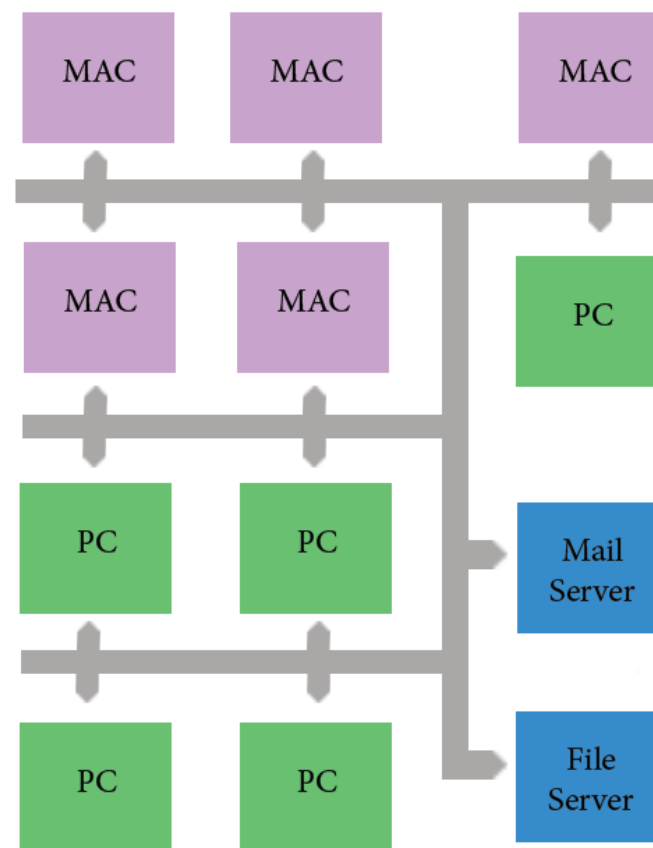

Licencje na oprogramowanie w miejscu pracy

Warunki i postanowienia zawarte w umowach licencyjnych są najczęściej do siebie podobne. W każdym wypadku zainstalowanie oprogramowania na każdym urządzeniu wymaga licencji lub ewentualnie innego porozumienia licencyjnego zezwalającego na taką instalację.

Dla przykładu, firma ABC Design – zgodnie z diagramem – posiada pięć komputerów PC i pięć komputerów Mac. Komputery PC podłączone są do dwóch serwerów – jeden obsługuje pocztę elektroniczną, zaś na drugim przechowywane są inne dane. Komputery Mac używane są do projektowania graficznego – na każdym zainstalowane jest stosowne oprogramowanie. Na komputerach PC natomiast zainstalowany jest system operacyjny i pakiet biurowy włącznie z programem do obsługi poczty elektronicznej. Chcąc posiadać w pełni legalne i licencjonowane oprogramowanie, firma ABC Design powinna posiadać następujące licencje:

- Pięć licencji na system operacyjny, po jednej dla każdego komputera PC
- Pięć licencji na pakiet biurowy/oprogramowanie do obsługi poczty elektronicznej
- Pięć licencji na system operacyjny, po jednej dla każdego komputera Mac
- Pięć licencji na oprogramowanie do projektowania graficznego zainstalowane na komputerach Mac
- Dwie licencje na serwery
- Jedną licencję na serwer poczty elektronicznej
- Dziesięć licencji dostępowych do serwera (CAL: ang. Client Access Licence), zakładając, że dla każdego z serwerów obowiązuje licencja „na jedno stanowisko”. Posiadanie tych licencji gwarantuje, że wszystkie komputery mogą być legalnie podłączone w sieć lokalną.

Jak programy bez licencji mogą trafić do komputerów firmy?

Oprogramowanie bez licencji może w różny sposób znaleźć się w komputerach firmy. Najczęściej dzieje się tak dlatego, że:

- Legalnie nabyte oprogramowanie zostało zainstalowane na większej liczbie komputerów niż zezwala na to licencja;

- Zostały wykonane kopie w urządzeniach, na które nie zezwalają warunki licencji;

- Zezwolono pracownikom na instalowanie oprogramowania przyniesionego z domu;

- Oprogramowanie bez licencji zostało pobrane z Internetu;

- Zezwolono zewnętrznej firmie na zainstalowanie oprogramowania, na które firma nie posiada licencji;

- Oprogramowanie używane jest w sposób zabroniony przez warunki licencji.

Należy pamiętać, że nie ma znaczenia czy oprogramowanie jest faktycznie używane czy nie. Sam fakt zainstalowania oprogramowania oznacza, że wykonana została kopia na twardym dysku komputera. Od tego momentu firma jest obowiązana posiadać ważną licencję na tę instalację.

W razie nielegalnego korzystania z oprogramowania, jego producent może skorzystać ze środków prawnych prowadzących, między innymi, do:

- Zaniechania korzystania z nielicencjonowanego oprogramowania;

- Usunięcia nielicencjonowanego oprogramowania;

- Naprawienie szkody, np. poprzez zapłatę dwukrotności (naruszenie niezawinione) lub trzykrotności (naruszenie zawinione) stosownego wynagrodzenia (opłaty licencyjnej).

W niektórych krajach powyższe konsekwencje mogą być egzekwowane na podstawie wyroku sądu w sprawie cywilnej lub karnej.

Zarządzaj oprogramowaniem efektywnie

Zarządzanie oprogramowaniem ma dwa aspekty. Po pierwsze, skuteczny system SAM może przynieść firmie wiele korzyści – łatwiejsze zarządzanie, większą przejrzystość i niższy koszt posiadania (TCO – ang. Total Cost of Ownership). Po drugie, zaniedbania w zakresie zarządzania oprogramowaniem mogą narazić na poważne konsekwencje finansowe i prawne. W procesie zarządzania oprogramowaniem można wyróżnić cztery etapy:

Etap 1: Inwentaryzacja oprogramowania

Jest to pierwszy krok, aby uporządkować posiadane oprogramowanie. Dzięki pełnej inwentaryzacji oprogramowania, można się dowiedzieć co zostało zainstalowane w każdym komputerze.

Etap 2: Porównanie spisu zainstalowanych programów i posiadanych licencji

Wiedząc jakie programy zostały zainstalowane w firmowych komputerach i laptopach, możemy przystąpić do porównania ich spisu z posiadanymi licencjami. Jeśli okaże się, że firma nie posiada wystarczającej liczby licencji, to konieczne będzie zakupienie dodatkowych licencji lub usunięcie nielicencjonowanych programów. Jeśli natomiast okaże się, że zakupiono zbyt wiele licencji, to będzie to dowód, że firma powinna wdrożyć skuteczniejsze procedury zarządzania oprogramowaniem, pozwalające na uzyskanie oszczędności wskutek uniknięcia zbędnych kosztów.

Etap 3: Analiza zasad postępowania i procedur

Sformułowanie i przestrzeganie zasad korzystania z programów komputerowych i procedur nabywania licencji ma kluczowe znaczenie dla całego procesu zarządzania oprogramowaniem. Jeśli tego typu zasady i procedury już obowiązują w firmie, warto dokonać ich przeglądu i ewentualnej modyfikacji.

Etap 4: Opracowanie planu SAM

Ostatni etap procesu zarządzania oprogramowaniem SAM polega na opracowaniu planu działania, obejmującego analizę potrzeb w zakresie oprogramowania, zorganizowania szkoleń i ustalenia jak często należy dokonywać przeglądu oprogramowania oraz licencji. Wdrożenie efektywnego programu SAM zwykle pozwala obniżyć koszty działu IT.

W wielu wypadkach efektywny system zarządzania oprogramowaniem ujawnia, że firma zakupiła zbyt wiele licencji. Wdrożenie procedur zarządzania oprogramowaniem pozwala porównać zainstalowane programy z posiadanymi licencjami.

Korzyści z efektywnego zarządzania oprogramowaniem

Wszystko co składa się na majątek firmy powinno być ewidencjonowane, gdyż stanowi część jej wartości. Oprogramowanie nie różni się pod tym względem od innych składników majątku, mimo że nie widać go gołym okiem. Widoczne są jednak korzyści płynące z efektywnego zarządzania oprogramowaniem:

Poczucie spokoju: Wynika ono ze świadomości, że wszystkie zasoby informatyczne są pod kontrolą, co w konsekwencji prowadzi do redukcji ryzyka.

Wsparcie techniczne: Dostęp do poradników, pełnej dokumentacji, instrukcji użytkownika, a także możliwość korzystania ze szkoleń i usług wsparcia technicznego, oferowanych przez producentów oprogramowania.

Aktualizacje oprogramowania: Dostęp do bieżących aktualizacji oprogramowania i narzędzi w postaci najnowszych wersji oprogramowania, aktualnych informacji i usług wsparcia technicznego.

Niższe koszty: Firma ponosi jedynie koszty oprogramowania, którego używa i którego potrzebuje.

Większa produktywność: Firma może poprawić efektywność, gdy pracownicy mają dostęp do wiedzy, szkoleń i potrzebnych narzędzi.

W zgodzie z prawem

Mechanizm licencjonowania oprogramowania jest stosunkowo prosty. Firma może naruszyć warunki licencji z następujących powodów:

- Nie został wdrożony żaden program zarządzania oprogramowaniem;
- Pracownicy firmy mają nieograniczony dostęp do Internetu i ściągają oprogramowanie – potencjalnie – nielicencjonowane;
- Brak jasnych zasad dla pracowników zabraniających instalowania oprogramowania bez licencji i określających konsekwencje naruszenia tego zakazu;
- Oprogramowanie trafiło do firmy z nieautoryzowanego źródła;
- W wyniku fuzji lub przejęcia firma weszła w posiadanie majątku, który nie został poddany pełnej inwentaryzacji pozwalającej na weryfikację legalności oprogramowania.

Zaniechanie właściwego zarządzania oprogramowaniem może zwiększyć ryzyko, na jakie narażona jest firma.

Wdrożenie skutecznego programu zarządzania oprogramowaniem (SAM) może zmniejszyć koszty oprogramowania nawet o 30%.*

Świadomość ryzyka niewłaściwego zarządzania oprogramowaniem

Niewłaściwe zarządzanie oprogramowaniem zwykle wiąże się z następującymi zagrożeniami:

Naruszenie prawa: które może narazić firmę na konsekwencje prawne i finansowe;

Wirusy: lekceważenie tego zagrożenia może doprowadzić do uszkodzenia całego systemu komputerowego;

Brak wsparcia technicznego: wsparcie takie może być niedostępne dla nielicencjonowanego oprogramowania;

Przestój w pracy: wskutek nagłej awarii systemu;

Mniejsza produktywność: w porównaniu z firmami dysponującymi najnowszymi wersjami oprogramowania;

Zbędne wydatki: nieprzeprowadzanie audytu oprogramowania może prowadzić do sytuacji, w której firma ponosi koszty zakupu licencji, których nie potrzebuje.

Należy wydać pracownikom zakaz przynoszenia do pracy własnego oprogramowania ze względu na to, że może być nielicencjonowane i zainfekowane wirusami.

Jak uniknąć naruszenia prawa: audyt, zasady i procedury

Pracownicy powinni doceniać wartość komercyjnego oprogramowania, nauczyć się odróżniać legalny i nielegalny sposób używania programów i respektować zasadę korzystania wyłącznie z legalnego oprogramowania. By osiągnąć ten cel, firma musi przyjąć jasną zasadę, że firma przestrzega procedur zarządzania oprogramowaniem.

Zatrudniając nowych pracowników, pracodawca powinien dopilnować, aby w umowie o pracę znalazły się postanowienia zobowiązujące pracownika do przestrzegania tych zasad i respektowania praw autorskich w miejscu pracy. Dobrą praktyką jest opracowanie regulaminu korzystania z firmowych zasobów informatycznych i zapoznanie z nim każdego pracownika. W niektórych firmach taki dokument stanowi część umowy o pracę.

Zezwolenie pracownikom na nieograniczony dostęp do Internetu może być przyczyną dodatkowych zagrożeń. W wielu krajach, firma może być odpowiedzialna za naruszenia prawa przez pracowników, polegające na pobraniu z Internetu oprogramowania bez licencji. Niekiedy może to nawet doprowadzić do skazania kierownictwa firmy na karę więzienia lub grzywny. Oprogramowanie bez licencji może także narazić firmową sieć lokalną i poufne dane biznesowe na poważne uszkodzenia wskutek działania wirusów, a także umożliwić osobom nieupoważnionym dostęp do poufnych dokumentów.

Kilka wskazówek dotyczących opracowania i wdrożenia zasad korzystania z oprogramowania

Należy zadbać o to, aby każdy pracownik otrzymał regulamin korzystania z oprogramowania i zapoznał się z jego treścią. Co jakiś czas można również przysyłać pracownikom przypomnienie o regulaminie pocztą elektroniczną.

Cykl życia oprogramowania

Wyobraźmy sobie cykl życia programu komputerowego od momentu, gdy trafia do firmy do chwili, gdy ją opuszcza. Regulamin korzystania z oprogramowania powinien uwzględniać wszystkie etapy tego procesu:

- Zakup
- Dystrybucję
- Konserwację
- Monitorowanie
- Wycofanie z eksploatacji

Przy opracowywaniu procedur zarządzania oprogramowaniem należy pamiętać o stworzeniu profilu oprogramowania dla każdego z użytkowników tak, żeby było wiadomo z jakich programów powinien korzystać dany pracownik. Profile będą pomocne w ustaleniu zapotrzebowania na oprogramowanie w chwili obecnej i w przyszłości, a także pozwolą szybko stwierdzić, które programy nie są używane i być może powinny zostać wycofane z eksploatacji.

Jakkolwiek komunikacja z pracownikami jest niezbędna, to jednak należy także opracować efektywną procedurę zakupu oprogramowania. Powinna ona zawierać następujące elementy:

- Scentralizowanie zakupów oprogramowania;
- Pisemny wniosek pracownika wymagający zatwierdzenia przez wyznaczoną osobę;

Obowiązek sprawdzenia czy zamawiane oprogramowanie figuruje w spisie programów używanych w firmie;

Dokonywanie zakupu oprogramowania wyłącznie u autoryzowanych sprzedawców;

Współpraca z wiarygodnymi dostawcami usług ASP (ang. Application Service Provider) dostarczającymi stosowne licencje i dokumentację dotyczącą oprogramowania dostępnego przez Internet;

Przechowywanie w jednym miejscu wszystkich oryginalnych materiałów, w tym instrukcji użytkowania i przewodników, kart rejestracyjnych, licencji i faktur (lub kopii) zakupu;

Zakazanie pracownikom samodzielnego dokonywania zakupów oprogramowania na koszt firmy;

Zakazanie pracownikom pobierania oprogramowania z Internetu bez specjalnego zezwolenia.

Audyt oprogramowania

1. Inwentaryzacja oprogramowania

Aby zaplanować cały proces, trzeba najpierw dokładnie wiedzieć, ile jest komputerów w firmie (stacjonarnych, laptopów, serwerów i urządzeń mobilnych) i jakie oprogramowanie jest w nich zainstalowane.

Dokładna inwentaryzacja pomoże udzielić odpowiedzi na następujące pytania:

Czy firma korzysta z najnowszych i najbardziej odpowiednich wersji programów?

Czy firma używa przestarzałych lub niepotrzebnych programów – takich, które można usunąć?

Czy istnieją na rynku inne programy, które mogłyby przyczynić się do zwiększenia produktywności i wydajności?

Czy firma efektywnie wykorzystuje swój budżet przeznaczony na zakup oprogramowania nabywając licencje grupowe?

Czy firma ponosi zbędne wydatki na nowsze wersje oprogramowania (ang. upgrade), którego faktycznie nie potrzebuje?

Czy każdy pracownik dysponuje pakietem oprogramowania, które potrzebne jest mu do pracy?

Zrób to sam lub wynajmij specjalistę

Firma może we własnym zakresie przeprowadzić inwentaryzację oprogramowania lub zlecić to wyspecjalizowanej firmie usługowej. BSA udostępnia liczne darmowe narzędzia do audytu oprogramowania, które umożliwiają inwentaryzację programów zainstalowanych w komputerach w sieci lokalnej oraz identyfikację oprogramowania licencjonowanego i programów bez licencji,

Inwentaryzacja (1): oprogramowanie

Bez względu na to, jakich narzędzi użyjemy, powinniśmy zebrać następujące informacje o każdym programie zainstalowanym w każdym komputerze:

- Nazwa produktu
- Wersja
- Producent
- Dział firmy, do którego jest przypisany dany komputer/oprogramowanie
- Typ licencji
- Ewentualna data wygaśnięcia licencji

Inwentaryzacja (2): oryginalne materiały towarzyszące

Należy sporządzić także spis wszystkich materiałów dostarczonych wraz z oprogramowaniem zainstalowanym w komputerach, w tym:

- Dyskietek, płyt CD i innych nośników, które służą do instalacji oprogramowania w komputerach;
- Podręczników i instrukcji dostarczonych wraz z oprogramowaniem;
- Licencji;
- Faktur, paragonów i innych dokumentów stanowiących dowód legalności oprogramowania. Dotyczy to także faktur zakupu komputerów, które zostały nabyte wraz z fabrycznie zainstalowanym oprogramowaniem.

Odwiedź stronę www.bsa.org i zapoznaj się z listą darmowych wersji narzędzi do audytu oprogramowania, które mogą być pomocne w inwentaryzacji.

2. Porównanie spisu zainstalowanych programów z dowodami nabycia licencji

Po sporządzeniu pełnego spisu sprzętu komputerowego i oprogramowania, należy porównać liczbę zainstalowanych kopii programów z liczbą posiadanych licencji. Wszelkie nielegalne kopie, które udało się wykryć, należy usunąć z komputerów.

Następnie można zdecydować, które programy należy zatrzymać, których się pozbyć a które zaktualizować do nowszej wersji. W ten sposób wszyscy pracownicy będą używać tej samej, najbardziej odpowiedniej dla firmy wersji danego programu. Jeśli jest taka potrzeba, to na tym etapie należy dokonać zakupu brakującego oprogramowania.

Na koniec należy sporządzić spis programów, z których mogą korzystać pracownicy. Spis ten należy przechowywać w bezpiecznym miejscu i okresowo aktualizować.

3. Bieżąca ewidencja oprogramowania

Gdy już udało się ustalić, co firma posiada i czego potrzebuje, należy dbać o stałe aktualizowanie tych danych. W tym celu należy na bieżąco aktualizować następujące trzy rejestry:

- Rejestr sprzętu
- Rejestr oprogramowania
- Rejestr licencji

W zależności od wielkości firmy i złożoności jej działalności, posiadane oprogramowania i licencje mogą zmieniać się z dnia na dzień. Na rynku działają firmy usługowe, które udzielają fachowych porad w zakresie zarządzania oprogramowaniem oraz oferują zintegrowane rozwiązania pomagające zautomatyzować procesy ewidencyjne, włącznie ze stałym raportowaniem bieżącego stanu.

Propozycja: niektóre firmy stosują „blokadę” komputerów, uniemożliwiającą pracownikom instalowanie oprogramowania.

Nie zejść z obranej drogi

Po uporządkowaniu zasobów informatycznych należy podjąć kroki, które pozwolą utrzymać taki stan rzeczy.

Aby tak się stało, należy regularnie sprawdzać zawartość wszystkich komputerów PC, porównywać z wymienionymi wcześniej trzema rejestrami i indywidualnymi profilami użytkowników.

Niektóre firmy oferują narzędzia pozwalające zautomatyzować ten proces. W większych firmach mogą się sprawdzić instalowane na serwerach narzędzia do cyklicznego monitorowania komputerów PC i laptopów w ustalonych przedziałach czasu. Narzędzia te generują bieżące raporty i ostrzeżenia o obecności w sieci lub w danym komputerze nielegalnych lub niedozwolonych programów.

Mniejsze firmy mogą korzystać z usług zdalnego zarządzania oprogramowaniem pozwalającego na bieżącą kontrolę stanu oprogramowania.

Narzędzia do monitorowania oprogramowania komputerów można podzielić na trzy kategorie:

- Narzędzia instalowane w komputerach osobistych
- Narzędzia instalowane na serwerze
- Narzędzia do zdalnego monitorowania i usług typu ASP

Koszt i stopień złożoności tych rozwiązań zależy od usługodawcy i rejonu geograficznego. Więcej informacji na stronie www.bsa.org

Współpraca z producentem oprogramowania

Znając swoje potrzeby w zakresie oprogramowania, możesz efektywniej negocjować warunki umów z producentami oprogramowania i usługodawcami. Prowadząc takie negocjacje, firma powinna dysponować informacjami o posiadanym aktualnie oprogramowaniu. Warto wziąć pod uwagę zorganizowanie konkursu ofert na zakup oprogramowania oraz przeanalizować różne warunki i okresy płatności przy zakupie licencji grupowej lub większej liczby pakietów oprogramowania, tak by w końcowym rezultacie uzyskać najlepszą ofertę.

Wskazówka: jeśli nie udało się znaleźć faktury lub innego dowodu zakupu oprogramowania, poproś swojego dostawcę o pomoc.

Przechowuj nośniki i dokumenty w bezpiecznym miejscu

Bardzo istotne jest, aby oryginalne nośniki i dokumenty towarzyszące oprogramowaniu były zawsze pod ręką. Wszystkie materiały należy przechowywać w jednym, bezpiecznym i ognioodpornym miejscu:

- Oryginalne płyty DVD i CD
- Umowy licencyjne
- Gwarancje
- Instrukcje obsługi
- Faktury
- Paragony lub inne dowody zakupu

Jeśli wszystkie te materiały są zgromadzone w jednym bezpiecznym miejscu, to możesz mieć pewność, że masz kontrolę nad posiadanym oprogramowaniem.

Aneks: narzędzia dla pracodawcy

Wzór zasad zarządzania oprogramowaniem, przykładowa treść porozumienia z pracownikiem i inne użyteczne materiały można znaleźć na stronach www.bsa.org w dziale „Narzędzia i zasoby”.

Siedziba główna BSA

1150 18th Street, NW
Suite 700
Washington, DC 20036
USA
Telefon: +1 202 872 5500
Faks: +1 202 872 5501

BSA Oddział EMEA (Europa, Bliski Wschód i Afryka)

2 Queen Anne's Gate Buildings
Dartmouth Street
London SW1H 9BP
Wielka Brytania
Telefon: + 44 (0) 20 7340 6080
Faks: + 44 (0) 20 7340 6090

BSA Oddział Azja

300 Beach Road
#25-08 The Concourse
Singapore 199555
Telefon: + 65 6292 2072
Faks: + 65 6292 636

[http:// www.bsa.org](http://www.bsa.org)

Business Software Alliance (www.bsa.org) jest najbardziej znaną na świecie organizacją zajmującą się promowaniem bezpiecznego i zgodnego z prawem korzystania z oprogramowania. BSA reprezentuje, tak wobec instytucji publicznych, jak i na rynku międzynarodowym, interesy producentów użytkowego oprogramowania komputerowego oraz ich partnerów produkujących sprzęt komputerowy. Członkowie BSA są przedstawicielami jednego z najszybciej rozwijających się sektorów gospodarki na świecie. Programy BSA wspierają wprowadzanie innowacji technicznych poprzez edukację i inicjatywy promujące ochronę praw autorskich, bezpieczeństwo w Internecie oraz handel tradycyjny i elektroniczny.

BSA, Business Software Alliance i logo BSA są znakami handlowymi Business Software Alliance Incorporated i mogą być zarejestrowane w niektórych jurysdykcjach.

© 2009 Business Software Alliance. Wszystkie prawa zastrzeżone.